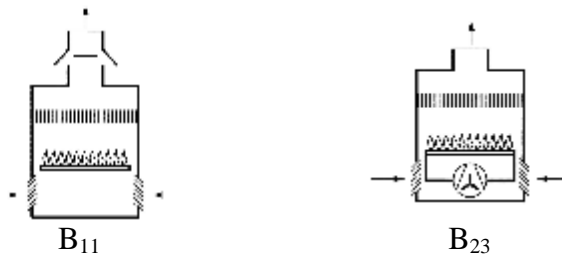

Az Építési Termék Direktíva Követelményeinek Beépítése az Európai Gázkészülék Szabványokba

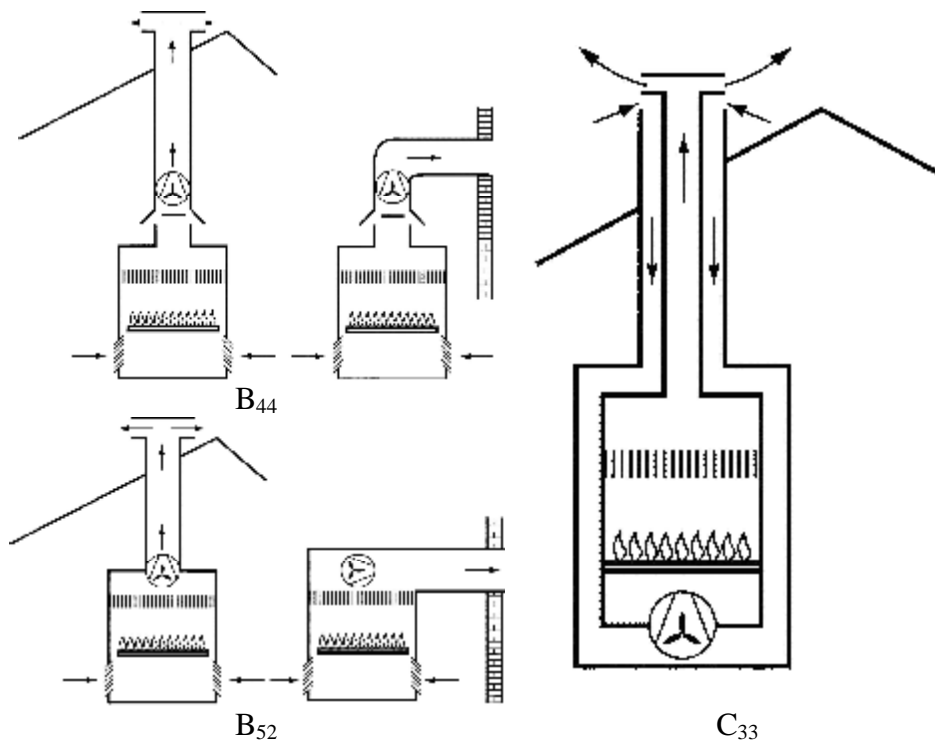
- 1) Előadásom bevezetéseként fontosnak tartom ismertetni a CR 1749-es európai harmonizációs dokumentum néhány lényeges elemét, mert az abban foglaltak az előadás szempontjából meghatározóak. A CR 1749 európai harmonizációs dokumentum határozza meg a szakemberek által jól ismert gázkészülékek égéstermék elvezetési módok szerinti besorolását, hogy az „A” típusú készülék az égéstermék elvezetés nélküli, a „B” típus a kéményes és a „C” típus, pedig a zárt égésterű készülékeket jelenti. Kevesebben tudják viszont, hogy azt, hogy az égéstermék elvezető berendezés a készülék szerves részét képezi vagy sem, a szerint, hogy az égéstermék elvezető látható e az ábrán vagy sem, szintén a CR 1749 dokumentum határozza meg, amelynek rendszerét a következő ábrákon mutatom be:

a)

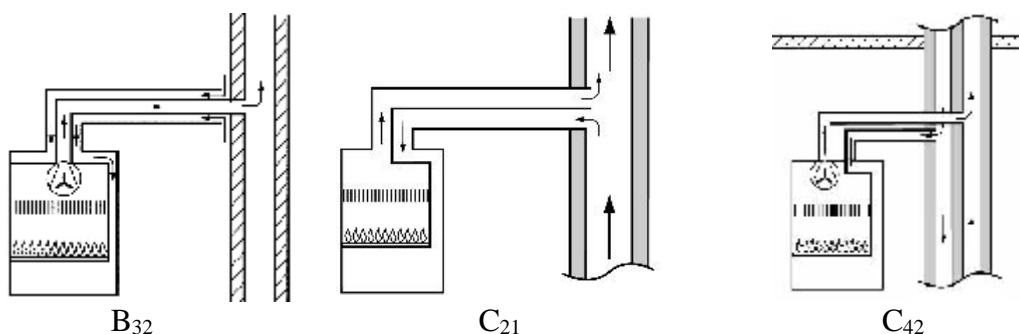
A B₁₁ és B₂₃ típusú készülékeket bemutató ábrán az égéstermék elvezető berendezés nem látható, a készüléknek az égéstermék elvezető berendezés nem része.

b)

A B₄₄ B₅₂ C₃₃ típusú készülékek ábráján az égéstermék elvezető berendezés látható, az égéstermék elvezető berendezés a gázkészülék szerves része. Az égéstermék a készülék legfelső pontján lép ki a szabadba, a készülék egy olyan pontján, amelyik a szabadban helyezkedik el. Így jogi értelemben a készülék égéstermékének lakóterből való elvezetésére nincs szükség, hiszen az égéstermék az épületen kívül, a készülékből közvetlenül a szabadba távozik. Az égéstermék elvezető berendezés a készüléknek ugyanolyan szerves része, mint például egy szivattyú. Az ilyen készülékekre úgy kell tekintenünk, mint egy olyan berendezésre, amelyet méretei miatt több darabban szállítanak a helyszínre, akár egy hidat. Elképzelhető olyan készülék konstrukció is, amikor a teljes berendezés egy szét nem választható szerkezeti egységet képez, a készülék nem választható szét készülékekre és égéstermék elvezető berendezésre. Valahogy úgy, ahogy a mai személygépkocsiknak sincs már külön házba foglalt sebességváltója és differenciál műve.

c)

A B₃₂ C₂₁ C₄₂ típusú készülékek ábrái egyaránt tartalmaznak olyan égéstermék elvezető részeket, amelyek a készülék, és olyan égéstermék elvezető részeket, amelyek az épület részét képező közös égéstermék elvezető rendszer részét képezik. A CR 1749 lábjegyzetei és ábrái egyértelműen meghatározzák, hogy az égéstermék elvezető mely részei képezik a készülék, és mely részei az épület részét.

A C₆ típusú készülékekhez nem tartozik ábra. Ezek a készülékek minden olyan égéstermék elvezetőkhöz kapcsolhatók, amelyek az Építési termékek direktíva szerint tanúsítottak és megfelelnek a készülék gépkönyvében és egyéb tanúsítási dokumentumaiban meghatározott követelményeknek. A C₆ típusú készülékeknek az égéstermék elvezető berendezés a forgalomba hozatalkor nem képezi szerves részét.

- 2) Az épületben belüli tűztérrel rendelkező gázkészülékek égéstermék elvezetésének jogi és műszaki szempontból lehetséges nagyszámú variációinak kezelése a magyarországihoz hasonló vitákat és egyeztetéseket generált Európa szerte. Az elsősorban jogi és nem műszaki variációkat az égéstermék elvezető berendezés lehetséges státuszai generálják attól függően, hogy az égéstermék elvezető berendezést az épület részeként, a gázkészülék részeként vagy önálló berendezésként kell-e kezelni. Jogi szempontból ennek igen nagy jelentősége van, miközben lehetséges, hogy műszakilag ugyanarról a berendezésről van szó: Az égéstermék elvezető berendezést is tartalmazó gázkészülék a Gázkészülék Direktíva hatálya alá tartozik, amelynek forgalomba hozatali eljárása uniós szinten szabályozott. Az előbbi feltételeknek megfelelő CE jellel ellátott gázkészülék forgalomba hozatalát az egyes országok nem korlátozhatják és további követelményeket, nem támasztanak a forgalomba hozatallal szemben. Ilyen további követelmény például, ha egy nemzeti szintű szabályozás, szervezet, vagy személy, a tanúsított gázkészülék átalakítását (például vizsgáló nyílás készítése) írja elő installációs átvételi feltételként.
- 3) A gázkészülék részét képező égéstermék elvezetők tekintetében a CEN-ben arra a döntésre jutottak, hogy ezek az égéstermék elvezető berendezések továbbra is a gázkészülékek részét képezik (azaz nem kémények), de meg kell felelniük az Építési Termékek Direktíva (CPD) követelményinek, ezért az M105-ös mandátumban felhatalmazták a gázkészülékek szabványosítását végző CEN bizottságokat, hogy vizsgálják felül, és ha szükséges módosítsák a gázkészülék szabványokat.

- 4) A gázkészülék szabványokban a Gázkészülék direktíva alapvető követelményeinek adott szabványban történő figyelembe vételét a ZA jelű mellékletben mutatják be úgy, hogy megadják a Gázkészülék Direktíva követelményeinek teljesítést előíró szabvány pontokat. A szabványok most kiegészülnek a ZB melléklettel, amely az Építési Termékek direktíva követelményeinek teljesítést előíró szabványpontok hivatkozásait határozza meg. Érdekesség, hogy a gázkészülék szabványok általában csak a típusvizsgálatra vonatkoztak. Az Építési termékek direktíva vonatkozásában a szabványok a többi tanúsítási modul szerinti eljárással is kiegészülnek. A CEN/TC 62 WG1 munkabizottságban az Építési termék direktíva követelményeinek vizsgálatát a fentiek szerint az EN 613 és az EN 509 szabványok esetén végeztük el. A munkához segítségül megkaptuk a pr EN 416-, az Építési termék direktíva szerint már átdolgozott szabványt, mintaként. Az EN 613 szabvány esetén a C11 típusú gázkonvektorok fali tartozéka esik a fentiek hatálya alá, amelyre vonatkozó követelmények, CPD szerinti megfeleltetése a szabványba beépítendő néhány kiegészítő követelmény beépítésével teljesíthető. A munkabizottságban javasoltam, hogy a gázkészülék égéstermék elvezetőire vonatkozó követelményeken túl a B típusú készülékek esetén legyen kötelező a gépkönyvben a kémény méretezéséhez szükséges adatok megadása. Ennek szükségességét a munkacsoport elfogadta.
- 5) Az előbbieken egyesekben azt a látszatot kelthetik, hogy a készülék szerves részét képező, azzal együtt tanúsított égéstermék elvezető berendezéseket kivontuk bizonyos jogi szabályozások alól. Nem erről van szó, hanem arról, hogy a magyar nemzeti szintű szabályozásokat úgy kell kialakítani, hogy azok harmonizáljanak a gázkészülékek forgalomba hozatalának uniós szinten szabályozott rendszerével. Nem fogadható el a gázkészülékek CR 1749-től eltérő osztályba sorolása sem, amelyre az utóbbi időben sok példával találkozhattunk. Ilyenek például: „Ha az égéstermék elvezető nem magasabb, mint 3 m”, vagy „nincs benne törés” stb. A készülék részét képező égéstermék elvezető berendezés megfelelő helyszíni összeszerelését, minden esetben a gyártó előírása garantálja függetlenül annak hosszától és a törések számától. A gyártó előírásának kell tekinteni minden olyan dokumentumot, amelyet a készülékhez mellékeltek tartalmazzanak, vagy hivatkoznak, például az égéstermék elvezető berendezés installációs előírása. Amennyiben valakinek kifogása van egyes berendezések kivételével kapcsolatban akkor a gyártóhoz, a tanúsítványt kiállító tanúsító intézethez fordulhat, végső esetben uniós eljárás indítható a nem megfelelő termékkel szemben. Nem fogadható el az az eljárás, amikor a használatba vételi engedély megszerzésének feltételül a CE minősítéssel rendelkező készülék átalakítását írja elő valamely kvázi hatósági jogokat gyakorló szervezet. Hiszen ilyenkor a tanúsító joggal mondhatja, hogy az átalakított készülék már nem az előtanúsítása szerinti kivitel, így nem is viselheti a CE jelet. A fentiek úgy is összefoglalhatók, hogy a tanúsítási körbe tartozó gázkészülékek forgalomba hozatala és kialakítása uniós hatáskörbe tartozik. A nemzeti szinten szabályozható installációs előírások kizárólag a fenti készülékek telepítésére vonatkozhatnak, és nem támaszthatnak olyan igényeket, amelyek a tanúsított berendezés megváltoztatását írják elő. A telepítési előírások viszont meghatározhatják a készülékek elhelyezését, követelményeket támaszthatnak az égéstermék kivezetési pontok elhelyezésére vonatkozóan, az égéstermék mennyiségének és összetételének, a nyílászáróktól való távolságának és más paramétereinek függvényében. Hasonlatként az építőanyag telepen kapható, tanúsítással rendelkező gerendát szoktam alkalmazni: Az adott hosszúságú gerenda beépítési lehetőségét általában az építési installációs eljárás határozza meg. Senkinek nem jut eszébe azonban a gerenda belső szerkezeti felépítését vizsgálni, vagy átalakítását kezdeményezni az eljárás során. A gerenda teherbírását és egyéb „kimenő” tulajdonságait, a tanúsítási dokumentum szerinti, elfogadott tényként kezelik.

- 6) Be kell látnom, hogy az európai rendszer szerint igen nehézkes eljárás egy m űszakilag nem, de az alaki követelményeknek megfelelő CE min ősítéssel rendelkező termék kizárása a nemzeti forgalomból, ez azonban nem vezethet oda, és nem adhat felhatalmazást arra, hogy jogilag kifogásolható eljárásokat alkalmazzunk. Feladatunk, hogy olyan m űszaki biztonsági rendszert dolgozzunk ki, amely a fenti peremfeltételek mellett garantálja a m űszaki biztonságot, megvédi az országot a nem megfelelő ő árúktól. Az ilyen eljárások, sokszor akkreditált laboratóriumokban végzett, költséges vizsgálatok eredményének birtokában kezdeményezhetők. Az államnak a költségeket finanszíroznia és a közrem űködő szervezeteket fejlesztenie kell ahhoz, hogy a magyar piacot megvédjük a nem-megfelel ő termékektől. A fentieknek része a nemzeti installációs előírás, amely a m űszaki biztonsági rendszer szerves része. Jó példa erre az új GMBSz, első verziójának kiadása, amely az új biztonsági rendszer kialakítása felé tett első jelentős lépés. A szakmai konferenciák egyik legfontosabb küldetésének tartom, hogy a konferenciákon a szakma megvitathatja, és tovább fejlesztheti a nemzeti szinten szabályozható előírásokat.